

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ, OŚWIATY, SPRAW
ZAGRANICZNYCH ORAZ PRZEWODNICZĄCEGO GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I TURYSTYKI**

z dnia 25 maja 1961 r.

**w sprawie warunków, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych w szkołach wyższych, oraz
w sprawie zasad i trybu składania egzaminów bibliotekarskich.**

Na podstawie art. 128 ust. 3 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Użyte w dalszych przepisach rozporządzenia określenie „ustawa” oznacza ustawę z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336).

2. Użyte w dalszych przepisach rozporządzenia określenie „dyrektor biblioteki” oznacza dyrektora biblioteki głównej szkoły wyższej, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy.

§ 2. 1. Bibliotekarzami dyplomowanymi są:

- starszy kustosz dyplomowany,
- kustosz dyplomowany,
- adiunkt biblioteczny,
- asystent biblioteczny,

powołani na stanowiska w bibliotekach szkoły wyższej, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy.

2. Bibliotekarze dyplomowani wykonują zadania organizacyjne, naukowe i dydaktyczne w bibliotekach szkoły wyższej, polegające na:

- 1) organizowaniu bibliotek i zbiorów bibliotecznych zgodnie z wymaganiami nowoczesnego bibliotekarstwa naukowego,
- 2) prowadzeniu prac naukowo-badawczych w zakresie nauki o książce i bibliotece,
- 3) prowadzeniu prac bibliograficznych i dokumentacyjnych oraz prac edytorskich w oparciu o zbiory biblioteki,
- 4) współdziałaniu w kształceniu i wychowywaniu młodzieży studiującej i młodej kadry naukowej przez przysposabianie biblioteczne studentów i pomocniczych pracowników nauki, organizowanie wystaw i prelekcji oraz upowszechnianie czytelnictwa,
- 5) doskonaleniu kadry bibliotecznej sieci bibliotek szkoły oraz organizowaniu praktyk międzybibliotecznych dla pracowników bibliotek szkół wyższych oraz praktyk dla studentów odbywających studia w zakresie bibliotekarstwa.

§ 3. Na stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych określone w § 2 ust. 1 mogą być powołane osoby, które:

- 1) posiadają wykształcenie wyższe i praktykę zawodową szczegółowo określone dla poszczególnych stanowisk w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia, a ponadto złożyły z wynikiem pomyślnym egzamin bibliotekarski bądź
- 2) posiadają stopień docenta.

II. Egzamin bibliotekarski, zasady i tryb jego przeprowadzania.

§ 4. Do egzaminu bibliotekarskiego może być dopuszczony pracownik szkoły wyższej, który:

- 1) ukończył studia wyższe określone w § 3,
- 2) zamierza poświęcić się zawodowo pracy bibliotecznej i może wykazać się co najmniej dwuletnią pracą w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym lub trzyletnią pracą w bibliotece innego typu.

§ 5. 1. Egzamin bibliotekarski składa się z egzaminu pisemnego i ustnego.

2. Egzamin pisemny obejmuje:

- 1) według wyboru przez składającego egzamin: pracę z dziedziny bibliotekoznawstwa, w szczególności z historii bibliotek, organizacji bibliotek, problemów pedagogiki i dydaktyki bibliotecznej, problemów czytelnictwa, techniki bibliotecznej lub pracę z dziedziny bibliografii i nauki o książce (teorii i historii bibliografii, metodyki bibliografii i dokumentacji, dziejów i techniki książki) oraz
- 2) tłumaczenie tekstu naukowego z jednego z następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego — według wyboru przez składającego egzamin.

3. Egzamin ustny obejmuje:

- 1) zagadnienia ogólne z dziedziny organizacji nauki i życia kulturalnego oraz przepisy prawne dotyczące szkół wyższych i bibliotek,

2) organizację i technikę funkcjonowania biblioteki o charakterze naukowym, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień występujących w bibliotece, stanowiącej miejsce pracy składającego egzamin,

3) wybrane zagadnienia z dziedziny bibliografii,

4) problematykę katalogowania i klasyfikowania rzeczowego piśmiennictwa,

5) zagadnienia z zakresu historii i techniki książki, wstępne rozpoznanie rękopisów, druków, opraw, ilustracji oraz innych przedmiotów występujących w zbiorach bibliotecznych,

6) wykazanie się znajomością dwóch języków spośród wymienionych w ust. 2 pkt 2; znajomość drugiego języka wymagana jest w stopniu wystarczającym do opracowania księgozbiorów.

§ 6. 1. Egzamin bibliotekarski składa się przed Komisją Egzaminacyjną dla Bibliotekarzy Dyplomowanych, zwaną dalej Komisją Egzaminacyjną. Komisja Egzaminacyjna działa przy Ministrze Szkolnictwa Wyższego.

2. Komisja Egzaminacyjna składa się z 14—15 osób. Członków Komisji w liczbie 9 osób powołuje Minister Szkolnictwa Wyższego po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego spośród samodzielnych pracowników nauki oraz kustoszy i starszych kustoszy dyplomowanych; ponadto w skład Komisji Egzaminacyjnej wchodzi przedstawiciele ministrów (Przewodniczącego GKKFiT), sprawujących nadzór nad szkołami wyższymi oraz przedstawiciel Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

3. Minister Szkolnictwa Wyższego powołuje przewodniczącego Komisji oraz jego zastępcę spośród 9 osób, o których mowa w ust. 2.

4. Kadencja Komisji Egzaminacyjnej trwa 3 lata.

§ 7. 1. Sesje egzaminacyjne odbywają się co najmniej raz do roku. Termin i miejsce sesji egzaminacyjnej ustala przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej, wyznaczając równocześnie spośród członków Komisji zespół egzaminujący. Przewodniczącym zespołu egzaminującego jest przewodniczącym Komisji Egzaminacyjnej lub jego zastępcą.

2. Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej może powierzyć w razie potrzeby sprawdzenie znajomości języka obcego egzaminatorowi nie wchodzącemu w skład Komisji Egzaminacyjnej.

3. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej oraz egzaminatorzy (ust. 2) ze znajomości języka obcego otrzymują za udział w posiedzeniach zespołu egzaminującego bądź w posiedzeniach poświęconych innym pracom wynikającym z zadań Komisji Egzaminacyjnej wynagrodzenie na zasadach i w wysokości określonych w uchwale nr 38 Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1954 r. w sprawie trybu powoływania komisji resortowych i wynagrodzenia za udział w posiedzeniach (Monitor Polski Nr A-30, poz. 442).

4. Członkom Komisji Egzaminacyjnej oraz egzaminatorom w przypadkach gdy wykonują czynności związane z działalnością Komisji Egzaminacyjnej poza siedzibą miejsca stałego zatrudnienia przysługuje zwrot kosztów podróży, należności za noclegi oraz diety według zasad obowiązujących pracowników państwowych.

5. Składającemu egzamin, zatrudnionemu poza miejscem odbywania się sesji egzaminacyjnej, przysługuje zwrot kosztów podróży.

§ 8. 1. Przy ostatecznej ocenie wyniku egzaminu bibliotekarskiego bierze się pod uwagę wynik egzaminu pisemnego i ustnego.

2. Wynik egzaminu bibliotekarskiego oznacza się oceną: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie i niedostatecznie. Ocen pośrednich nie stosuje się.

§ 9. 1. W razie niedostatecznego wyniku egzaminu bibliotekarskiego przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej na wniosek składającego egzamin wyznacza termin powtórnego egzaminu. Termin ten nie może być krótszy niż 6 miesięcy, nie dłuższy jednak niż 2 lata. W razie ponownego niedostatecznego wyniku, egzaminu powtarzać nie można.

2. Nieprzystąpienie do egzaminu bez uzasadnionej przyczyny jest równoznaczne z wycofaniem podania o dopuszczenie do egzaminu.

§ 10. 1. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie Komisji Egzaminacyjnej należący do danego zespołu egzaminującego, a w przypadku określonym w § 7 ust. 2 — również egzaminator z języka obcego.

2. Protokół w szczególności powinien zawierać tematy egzaminu pisemnego i ustnego.

§ 11. Osoba, która złożyła egzamin bibliotekarski z wynikiem pomyślnym, otrzymuje świadectwo stwierdzające złożenie tego egzaminu według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 12. 1. Osoba posiadająca stopień naukowy doktora albo dyplom stwierdzający nadanie tytułu magistra bibliotekarstwa może ubiegać się o zwolnienie z części egzaminu Bibliotekarskiego, o którym mowa w § 5.

2. Zwolnienia z części egzaminu bibliotekarskiego udziela Komisja Egzaminacyjna na wniosek rektora uzgodniony z dyrektorem biblioteki. Komisja Egzaminacyjna ustala równocześnie dla tej osoby zakres egzaminu bibliotekarskiego.

III. Przepisy końcowe i przejściowe.

§ 13. Za równorzędne ze złożeniem egzaminu bibliotekarskiego przez osobę zatrudnioną w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w służbie bibliotecznej szkoły wyższej uznaje się:

- 1) posiadanie tytułu magistra bibliotekarstwa lub uzyskanie przed wejściem w życie zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 1953 r. w sprawie ustalenia specjalności tytułu magistra i inżyniera magistra w szkołach wyższych (Monitor Polski Nr A-24, poz. 291) tytułu magistra po ukończeniu studiów wyższych na Uniwersytecie Łódzkim w zakresie filologii polskiej, historii bądź socjologii ze specjalizacją bibliotekarską,
- 2) sprawowanie funkcji kierownika praktyk międzybibliotecznych organizowanych przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego w wybranych bibliotekach szkół wyższych w latach 1952—1957 lub udział w charakterze członka Komisji egzaminacyjnej powołanej przez Ministra Szkol-

nictwa Wyższego do przeprowadzenia egzaminów po zakończeniu praktyki międzybibliotecznej II stopnia,

- 3) posiadanie świadectwa stwierdzającego złożenie (w okresie do roku 1948) egzaminu ustanowionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1930 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie bibliotecznej (Dz. U. Nr 36, poz. 294) lub świadectwa, stwierdzającego odbycie praktyki międzybibliotecznej II stopnia, zakończonej złożeniem z wynikiem pomyślnym egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Szkolnictwa Wyższego (pkt 2).

§ 14. Osoba zajmująca w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stanowisko dyrektora (kierownika), wicedyrektora lub kustosa w bibliotece szkoły wyższej, posiadająca 9-letni staż pracy na jednym z tych stanowisk lub łącznie albo posiadająca stopień naukowy doktora, może ubiegać się o uznanie jej dorobku naukowego, organizacyjnego lub dydaktycznego w zakresie bibliotekarstwa za równorzędny ze złożeniem egzaminu, o którym mowa w § 5. Weryfikację przeprowadza Komisja Egzaminacyjna na posiedzeniu w pełnym składzie.

§ 15. 1. Osobę zajmującą w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stanowisko dyrektora (kierownika), wicedyrektora lub kustosa w bibliotece szkoły wyższej uznaje się za posiadającą staż pracy wymagany na stanowisko starszego kustosa dyplomowanego, jeżeli przed zaszeregowaniem na jedno z tych stanowisk na podstawie § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1956 r. w sprawie ustalenia stanowisk służbowych i uposażeń pracowników służby bibliotecznej, zatrudnionych w bibliotekach szkół wyższych, Polskiej Akademii Nauk oraz w niektórych innych bibliotekach (Dz. U. Nr 20, poz. 99) pracowała co najmniej 12 lat w służbie bibliotecznej.

2. Osobę zajmującą w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stanowisko dyrektora (kierownika), wicedyrektora lub kustosa w bibliotece szkoły wyższej uznaje się za posiadającą staż pracy wymagany na stanowisko kustosa dyplomowanego, jeżeli zajmując stanowisko dyrektora (kierownika) pozostaje w służbie bibliotecznej co najmniej 9 lat lub zajmując stanowisko wicedyrektora lub kustosa pozostaje w służbie bibliotecznej co najmniej 12 lat.

3. Osoba zatrudniona w szkole wyższej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na stanowisku zastępcy profesora, a zamierzająca poświęcić się zawodowo pracy bibliotekarskiej w szkole wyższej, może być powołana na stanowisko kustosa dyplomowanego, jeżeli na stanowisku zastępcy profesora pozostawała co najmniej 6 lat oraz złoży egzamin bibliotekarski.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Szkolnictwa Wyższego: w z. E. Krassowska

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: J. Sztachelski

Minister Oświaty: W. Tułodziecki

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Winiewicz

Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki: W. Reczek

Załącznik do rozporządzenia Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 maja 1961 r. (poz. 143).

Załącznik nr 1.

WYKAZ KWALIFIKACJI WYMAGANYCH DO ZAJMOWANIA STANOWISKA BIBLIOTEKARZY DYPLOMOWANYCH
W SZKOŁACH WYŻSZYCH

Lp.	Nazwa stanowiska	Wymagane kwalifikacje w zakresie:	
		wykształcenia	ilości lat praktyki zawodowej
1	Asystent biblioteczny	dplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	<ol style="list-style-type: none"> 3 lata pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym bądź 3 lata pracy na stanowisku pomocniczego pracownika nauki, bądź 4 lata pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece innego typu.
2	Adiunkt biblioteczny	dplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	<ol style="list-style-type: none"> 3 lata pracy na stanowisku asystenta bibliotecznego bądź 6 lat pracy na stanowisku pomocniczego pracownika nauki, w tym 3 lata na stanowisku starszego asystenta, bądź 6 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym, bądź 9 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece innego typu.
3	Kustosz dyplomowany	dplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	<ol style="list-style-type: none"> 6 lat pracy na stanowisku adiunkta bibliotecznego bądź 12 lat pracy na stanowisku pomocniczego pracownika nauki, w tym 3 lata na stanowisku adiunkta, bądź 12 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym, w tym 3 lata na stanowisku dyrektora (kierownika), wicedyrektora, kustosa.
4	Starszy kustosz dyplomowany	dplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	<ol style="list-style-type: none"> 8 lat na stanowisku kustosa dyplomowanego bądź 10 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym na stanowisku dyrektora (kierownika), wicedyrektora, kustosa).

Załącznik nr 2.

Komisja Egzaminacyjna dla Bibliotekarzy Dyplomowanych
przy Ministrze Szkolnictwa Wyższego

(pieczęć podłużna)

ŚWIADECTWO

Obywatel (ka) . . . . . (imię i nazwisko) . . . . .
urodzony (a) dnia . . . . . w . . . . . powiat . . . . .
zatrudniony (a) w . . . . .
złożył (a) w dniach . . . . . 19 . . . r. egzamin bibliotekarski
dla kandydatów na stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych z wynikiem . . . . .

Podstawa: rozporządzenie Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 maja 1961 r. w sprawie warunków, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych w szkołach wyższych, oraz w sprawie zasad i trybu składania egzaminów bibliotekarskich (Dz. U. Nr 29, poz. 143).

Nr . . . . .

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej

. . . . ., dnia . . . . . 19 . . . r.